

Posudek oponenta bakalářské práce

Vojtěch Slovák, Protidrahotní a sociální nepokoje v okrese Brandýs nad Labem po první světové válce

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	/			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	/			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.			/	
Struktura práce je vyvážená a logická.	/			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	/			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.		/		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.		/		
Autor správně cituje.		/		
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	/			

Celkové hodnocení (slovně)

Vojtěch Slovák se ve své bakalářské práci věnuje jednomu z důležitých fenoménů moderních sociálních dějin-krizové společenské situaci v období po konci Velké války, kterou provázely v období selhávání přídělového systému, vysoké inflace i růstu nezaměstnanosti a politická pnutí a sociální protest. Po krátkém všeobecném úvodu se autor pokouší analyzovat bouřlivý průběh těchto událostí v polabských městech-Čelákovících, Brandýse nad Labem, v dnešní oblasti Praha-východ ad. Popisuje nejprve zemědělskou a hospodářskou strukturu těchto míst a posléze se věnuje hlavnímu námětu své práce-tedy průběhu sociálních nepokojů i jejich potlačování. Slovák tedy (v kontextu nároků a rozsahu bakalářské práce) zvolil šťastně

mikrohistorickou perspektivu a zúročil tak podrobný archivní výzkum, který kombinoval se studiem převážně regionálně zaměřené literatury. Události v Polabí se mu navíc podařilo popsat živým, čtivým a plynulým jazykem, který ukazuje na autorovu schopnost čtenářům dramatické události evokovat. Slovák se přitom snaží bez apriorních černobílých schémat pochopit motivace jednání sociálních aktérů poválečných bouří, stejně tak ovšem popisuje jevy, jakými je například propojení živelných demonstrací s dobovým antisemitismem.

Z textu je patrný také Slovákův zájem o politické otázky a snahu o propojení regionální historie s obecnými dějinami. Na půdorysu jeho vyprávění se odehrává totiž také příběh o rozštěpení sociální demokracie a vzniku KSČ na počátku dvacátých let. S tím však souvisí asi největší úskalí autorovy práce, kterou je nedostatečná rešerše a využití odborné literatury. Tam, kde se ve svém textu dotýká obecných (převážně politických) dějin, odkazuje se pouze na Kárníkovu syntézu československých dějin a popularizační texty Petra Zídka z Lidových novin. Mohl zde mnohem více pracovat s literaturou, uvedenou i v seznamu pramenů, především s pracemi Ivana Šedivého a *Životem na příděl* Rudolfa Kučery, které by autorovi mnohé z jeho otázek objasnily. Pokud výrazně akcentuje právě téma rozpadu sociální demokracie a vzniku KSČ, chybí zde zcela odkazy na Rupnikovu syntézu dějin této strany, nebo na publikace z řady *Bolševismus, komunismus a radikální socialismus* z edice, řízené Michalem Kopečkem. Pokud například pojednává o anarchistickém hnutí, nemusí vycházet jen z jedenáct let staré bakalářské práce, ale třeba i z mnohaletého výzkumu historika Václava Tomka (s. 25). Právě absence znalosti této literatury vedle podle mne autora někdy ke zkratkovitým a zjednodušeným soudům. Na s. 29 například tvrdí, že „v prvních letech války se dělnictvo pod vedením sociální demokracie přiklání k patriotismu a podporovalo Rakousko a pokud se přeci jen dějí nějaké projevy nespokojenost, policie je tvrdě stíhá“. Myslím, že je značně obtížné klasifikovat, do jaké míry byly v době války míněny projevy dynastického lojalismu vážně. Každopádně dělnictvo není v této době jen pod vlivem sociální demokracie (strany rozštěpené do mnoha názorových frakcí), ale i strany Národně socialistické. Slovák taktéž připomíná vznik sociální demokracie slovy: „Roku 1878 vzniká U Kaštanu sociálně demokratická strana, a ačkoliv zaujímala Taafeho vláda k sociální otázce velmi konzervativní postoj, zahrnující k sociální otázce velmi konzervativní postoj, zahrnující zatýkání a šikany dělnických aktivistů... Nevím, co přesně autor myslí „velmi konzervativním postojem“, každopádně konzervativní vlády v této době nebyly žádnými vyznavači „laissez-faire“, či nějakého „volného trhu bez přívlastků“. Tvrdé represe vůči sociální demokracii a zavádění sociálních reforem byly dvěma stranami téže mince, jak v časech Taafeho vlády, tak například i v bismarckovském Prusku. Ačkoliv autor pracuje s prameny kriticky a klade si otázku po jejich původu a záměrech, některé věty v jeho práci působí trochu jako převzaté z některých brožur, mají však málo společného s historickou skutečností („Roku 1917 proběhla v Rusku Velká říjnová socialistická revoluce, kterou se proletariát dostal k moci v největší zemi na světě, což změnilo situaci“-s.29)

Práci by pak ještě před odevzdáním slušelo provést větší korekturu. Na straně 42 píše autor v titulku o červnových volbách roku 1929, jsou však přitom míněny volby, probíhající o deset let dříve. Podobně by měl autor u vypisování měny užívat obecně užívané zkratky (zkratka ha neznámá halíře-s. 51). Poněkud zmatečně a nepřehledně působí také seznam literatury, který autor nepříliš šťastně zkombinoval se seznamem periodik, chybí mu abecední řazení apod. Také citační norma je někdy roztržštěná, na některých místech uvádí křestní jména autorů a autorek, jinde tomu tak není.

Výše uvedené kritické výhrady by ale neměly autora odradit od další práce na zkoumání velmi důležitých otázek sociálních dějin, naopak by svůj výzkum mohl ještě prohloubit. Bakalářská práce Vojtěcha Slováka splňuje kritéria, kladená na tento typ kvalifikačních prací a doporučuji ji k obhajobě.

25. srpna 2023 Mgr. Vojtěch Čurda, Ph.D.